

Ångbogserbåten Stettin!

Den här artikeln handlar om den restaurerade ångbogserbåten STETTIN som byggdes i forna tyska Preussen i hamnstaden Stettin som numera tillhör Polen och har idag namnet Szczecin. Hon byggdes på Stettiner Oderwerke Skeppsvarv år 1933 med varvsnummer 769.

Hon är på ca 836 d.w.t. 51,75 meter lång, 13,43 meter bred och med ett djupgående på 6 meter. Sedan 1981 är hon ett museifartyg med hemmahamnen Hamburg. Hon är fortfarande koleldad med ca 20 mans besättning. Hon har 2 st. tubångpannor av skotsk typ, med tre eldstäder i varje panna. Trycket från ångpannorna är 14,5 bar. Ångpannan levererar 5,8 ton ånga per timme. Vid full fart, drygt 14 knop, förbrukar hon 1,5 ton kol/timme, som på de 6 eldstäderna blir 250 kg kol per timme och eldstad. Pannornas diameter är 4,3 meter och dess längd är 3,2 meter Maskinen är en s.k. trippelmaskin, med expansion på 3 cylindrar. HT-cylindern har en diameter på 54 cm och försedd med kolvslid. MT-cylindern har en diameter av 90 cm även denna har kolvslid och slutligen T-cylindern är på 1.43 meters diameter och använder en planslid för fördelningen av ångan. Maskinens längd är 5,5 meter och dess höjd är 5,75 meter. Maskinen gör 900 varv/min och driver en propeller på 4,2 meters diameter. Jag skall nu visa ett antal bilder från båten. De har också en hemsida:

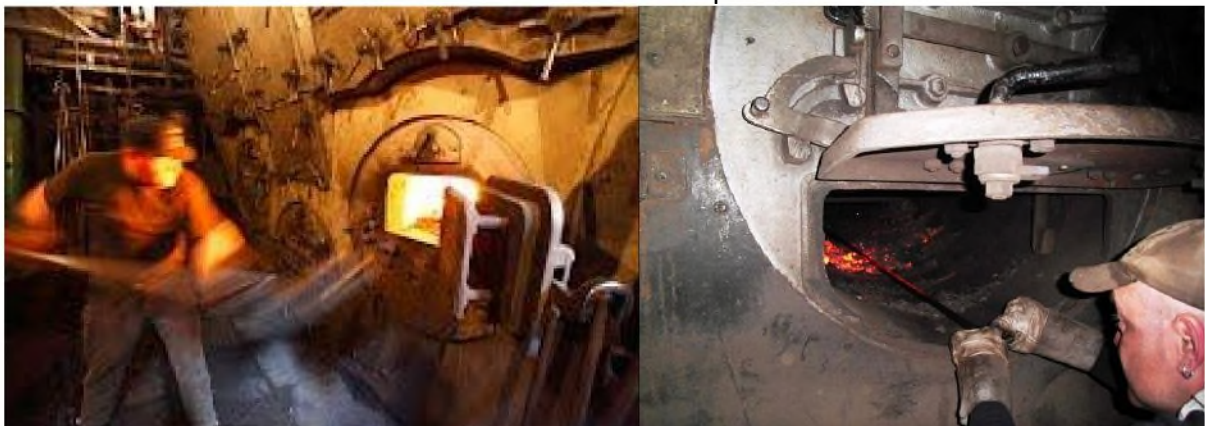
<http://www.dampf-eisbrecher-stettin.de/>

Till höger i bild ser Ni de två tubpannorna, försedda med tre eldstäder var och till vänster ser Ni kolboxarna

En bild av eldarna och kollämparna

Till vänster en eldare som fyrar på med kol. Till höger ser ni eldaren rakar ut slagg och aska. Man behöver inte gå på gym efter en 4-timmars vakt, då man har öst och kastat in 6 ton kol i fyrarna, slaggat ur och tagit ut askan som antingen hissades upp på däck eller spolades ut med en askejektor överbord. Dessa ångpannor är försedda med förvärmning av förbränningsluften till eldstäderna med hjälp av rökgaserna via en värmeväxlare över pannan i det s.k. "up-taket". På den högra bilden ser ni ett spjäll ovan askluckan som man stänger av luften till respektive eldstad när man öppnar askluckan.

Eldaren har slagat ut fyrarna med slaggspettet och dragit ut askan från asklåda på durken.

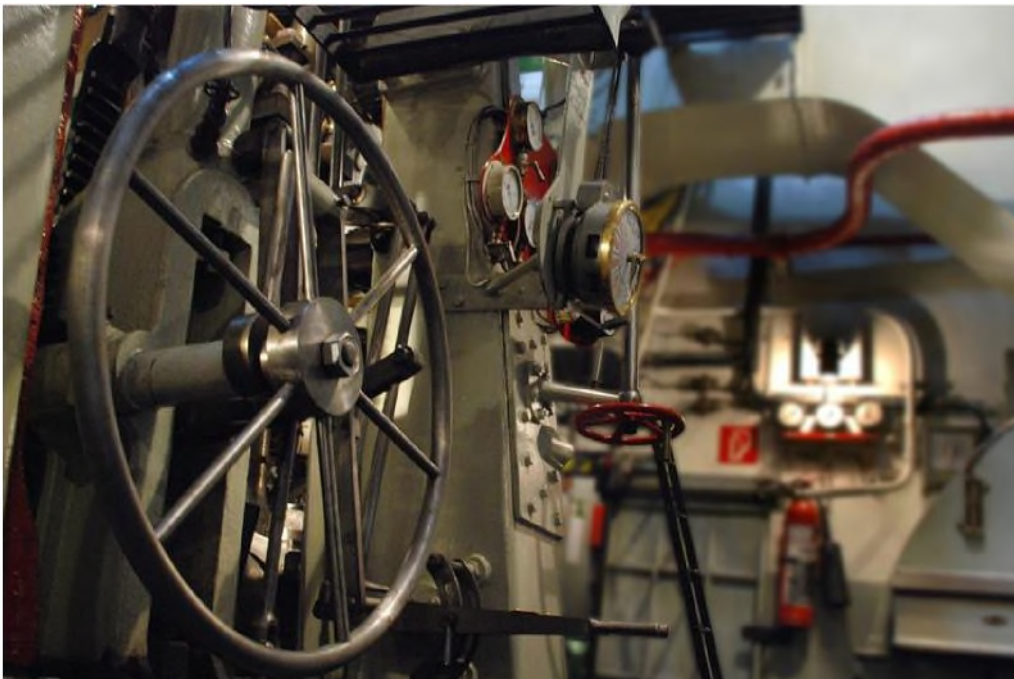
Till vänster eldar eldaren på fyren. Till höger en bild som visar det korrigerade eldröret, rosterna längst ner. Eldbryggan syns längst in, vilken skall förhindra kolfyren att fara in i flamugnen. De cirkulära mönstren som syns i flamugnen är ändan på de stagbultar som stagar upp flamugnens ena gavel till pannas gavelplåt.

Ovan ser Ni respektive pannas manometrar. Till höger om manometrarna ser Ni ett antal handtag, som är till för att öppna pannornas luckor på röskåpet. Dessa används när man skall sota pannan eller som man säger "dra tuberna". Sotningen ägde normalt rum när fartyget ligger långsides vid kaj. På senare tid moderniserade man så att man installerade ångsotblåsare. Då kunde man även sota under drift till sjöss.

Ett gäng glada maskinister. Jag tror det är chiefen till vänster. En gång då jag var ombord var dåvarande chiefen närmare 80 år gammal. Han tyckte jag skulle mönstra på som chief, men det skulle kosta mig ca 30 000 sv. kronor att uppdatera min behörighet på Chalmers och det kunde de inte betala. Vidare var man tvungen att ägna en stor del av sommarn ombord i båten.

Manöverplattformen med pådrag och omkastningsanordningen

Om jag minns rätt, är denna ångmaskin en 2-cylindrig styrmaskin, vilken driver en tvärgående axel som drar i länkarna till respektive ände på den s.k. roderkvadranten.

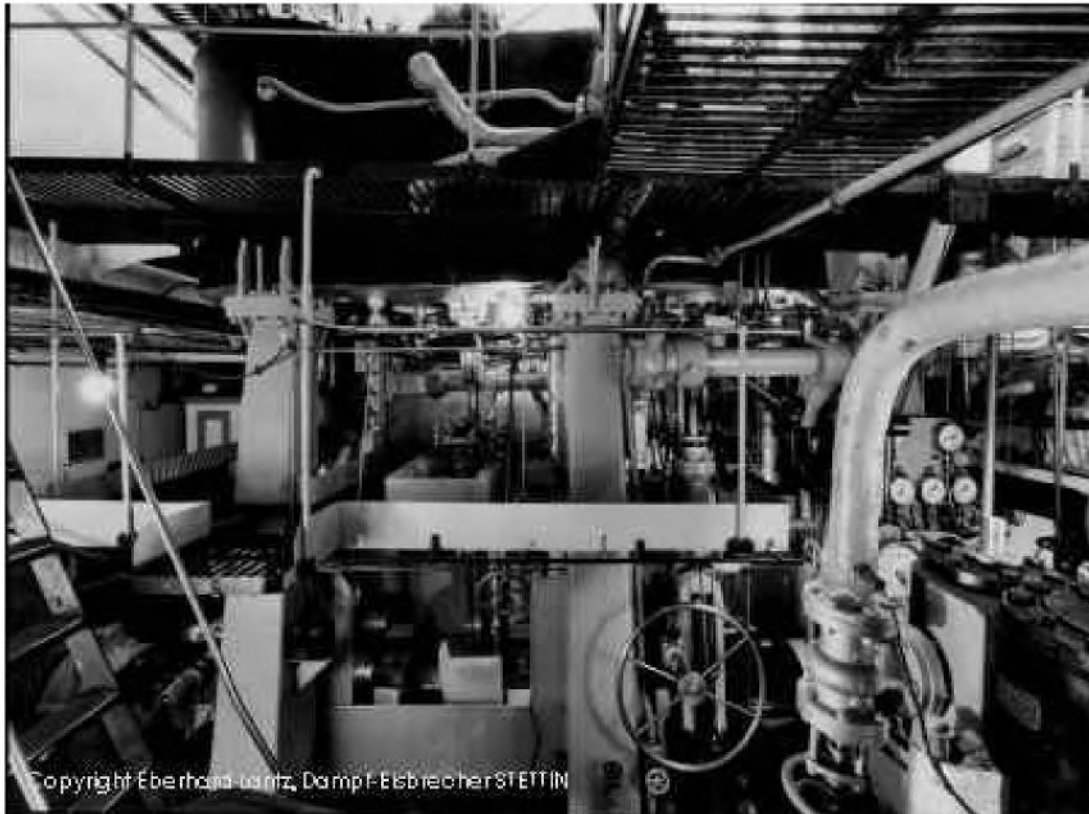
Det är alltid svårt att ta foton i trånga maskinrum, men här kan man skåda toppen på maskinen med lågtryckscylindern närmast i bild.

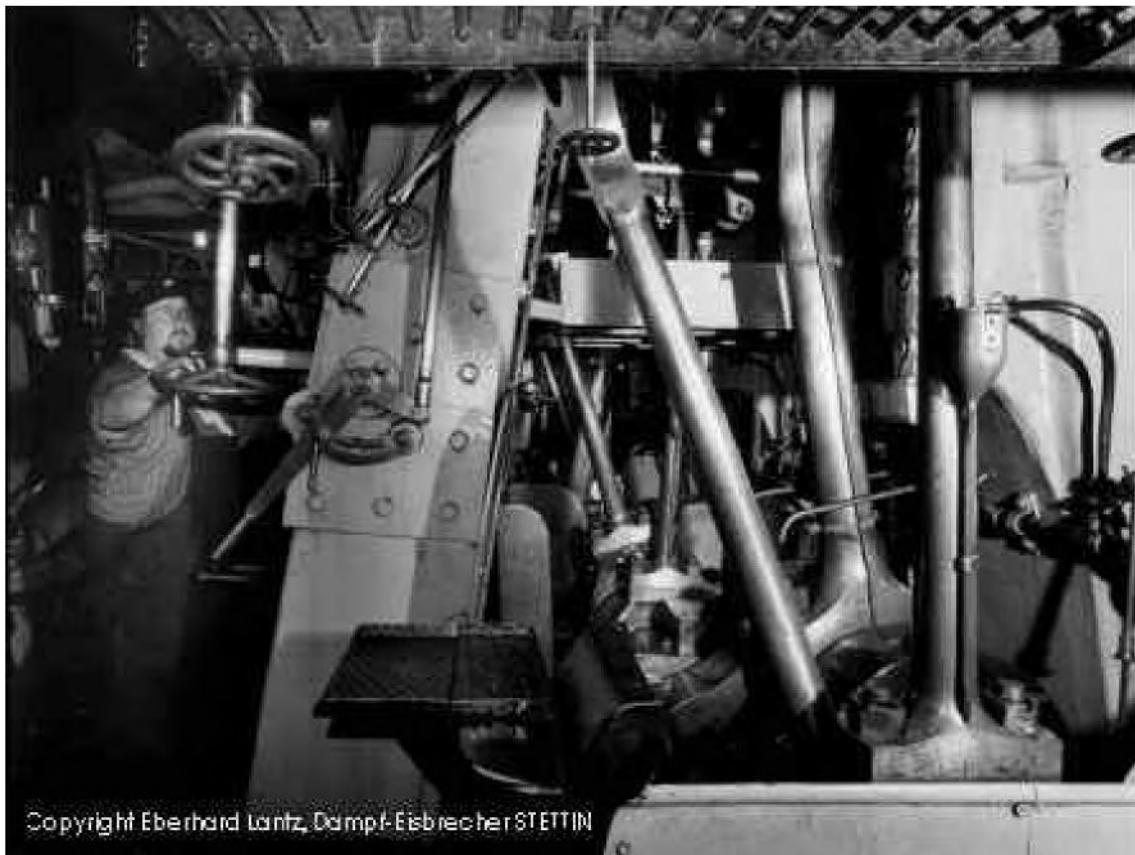
Kolvhalning på LT-cylindern

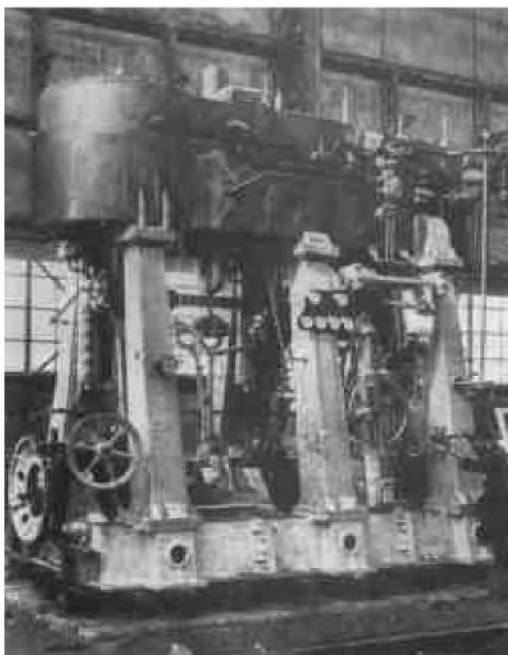
Här halar man upp kolven ur cylindern

Ett äldre foto från huvudmaskinen

Här ett tvärsnitt av maskinen och vevstakarna och exenterskivorna syns tydligt i bilden. Man använder Stephens omkastning där det krävs två exenterskivor för varje cylinder.

En äldre bild av huvudmaskinen på varvet i Stettin

En snabbgående vevhuskapslad ångmaskin som hjälpkärra. Tillverkad av Spilling Werk i Hamburg. Maskinen har kapslat vevhus och maskinen är en ventilångmaskin. Jag tror faktiskt att de tillverkar maskiner än idag till sågverk.
Det var allt om isbrytaren. Mvh Nils Eric Sjöstrand